

Yttrande

Datum
2024-04-26

Diarienummer
5.2.17-01572/2024

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Promemorian En utvidgad insamling och utlämning av djurhälsodata

Ert diarienummer (LI2024/00193).

Sammanfattning

Jordbruksverket tillstyrker i huvudsak promemorians förslag. Vi anser dock att datumet för ikraftträdande (avsnitt 1.1–1.7) behöver senareläggas, att skrivningen om rättelser (avsnitt 1.4) bör tas bort eller ändras och att anslagsmedel om 600 000 kronor behöver skjutas till för att täcka Jordbruksverkets ökade kostnader (avsnitt 8.1). Vi anser även att vilka djurslag som ska omfattas av promemorians förslag inte bör begränsas (avsnitt 1.2 och 2.1) och att avelsarbete specifikt bör pekas ut i ändamålsbestämmelsen (avsnitt 1.4 och 7.3).

Jordbruksverkets synpunkter

Avsnitt 1 Författningsförslag

Ikraftträdandet behöver senareläggas (avsnitt 1.1–1.7)

Jordbruksverket anser att datum för ikraftträdande av författningsförslagen behöver senareläggas.

Promemorian föreslår den 1 oktober 2024 som datum för ikraftträdande av samtliga föreslagna författningsändringar. Jordbruksverket vill framföra att ikraftträdandet behöver senareläggas på grund av det omfattande arbete som Jordbruksverket behöver genomföra innan veterinärer kan lämna uppgifter i enlighet med författningsförslagen, se mer under rubriken ”Jordbruksverkets arbete med att införa djurhälsodata blir omfattande (avsnitt 8.1)”.

Vilka djurslag som ska omfattas bör inte begränsas (avsnitt 1.2 och 2.1)

Av 2 kap. 4 a § punkt 2 förslaget till lag om ändring i lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård (avsnitt 1.2) framgår att veterinärer ska lämna uppgifter om användning av läkemedel och andra åtgärder för

behandling av *djur*. Jordbruksverket förutsätter att bemyndigandena i 2 kap. 5 § att föreskriva om omfattningen av uppgiftsskyldigheten för veterinärer även inkluderar rätten att föreskriva om vilka djurslag som uppgiftsskyldigheten avser. I avsnitt 2.1 anges dock att ”Med djurhälsodata, tidigare benämnt djursjukdata, avses uppgifter från veterinärer om läkemedelsbehandlingar och vissa andra behandlingar av *livsmedelsproducerande djur och hästar*.”, vilket skulle kunna tolkas som en begränsning av bemyndigandet. Jordbruksverket anser att skrivningen i avsnitt 2.1 bör spegla skrivningen i lagförslaget i avsnitt 1.2.

Avelsarbete bör ingå i ändamålsbeskrivningen (avsnitt 1.4 och 7.3)

I 7 § förslaget till förordning (2024:000) om djurhälsoregister (avsnitt 1.4) anges inte avelsarbete som ett av ändamålen som personuppgifter i djurhälsoregistret får behandlas för. Eftersom avelsarbete, såvitt vi förstår, är ett av skälen till att djurhälsodata ska samlas in anser Jordbruksverket att avelsarbete uttryckligen bör anges i ändamålsbeskrivningen i 7 § och inte bara ingå i övriga ändamål i 8 § (jämför även sista stycket i avsnitt 7.3).

Skrivningen om rättelser bör tas bort eller ändras (avsnitt 1.4)

Jordbruksverket uppfattar att 15 § i förslaget till förordning (2024:000) om djurhälsoregister (avsnitt 1.4) kan innebära en dubbelreglering i förhållande till artikel 5.1 d om kravet på riktighet samt artikel 16 om rätten till rättelse i dataskyddsförordningen¹. Det följer redan av dataskyddsförordningen att den personuppgiftsansvarige måste vidta alla rimliga åtgärder för att säkerställa att personuppgifter som är felaktiga i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas raderas eller rättas utan dröjsmål samt att den registrerade har rätt att få felaktiga uppgifter rättade. Jordbruksverket anser därför att 15 § kan strykas eller omformuleras till en upplysningsparagraf.

Avsnitt 8 Konsekvenser

Jordbruksverkets arbete med att införa djurhälsodata blir omfattande (avsnitt 8.1)

Även om insamlande av uppgifter om behandlingar av djur inte innebär ett helt nytt uppdrag för Jordbruksverket kommer vi att behöva genomföra ett omfattande och tidskrävande arbete med att införa djurhälsodata. Det tidigare djursjukdataregistret innehöll flertalet brister, vilket också har beskrivits i Jordbruksverkets rapport ”Åtgärder för förbättrad inrapportering av djursjukdata” (bilaga till rubricerad promemoria). Därför är det av yttersta vikt att djurhälsodata kommer att hålla en hög kvalitet och bli användbar i det viktiga djurhälsoarbetet.

¹Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

I samband med införandet av uppgiftsskyldigheten för veterinärer att lämna uppgifter om användning av antimikrobiella läkemedel för behandling av djur påbörjade Jordbruksverket ett betydande arbete med att utveckla systemlösningar för att samla in, lagra och kvalitetssäkra uppgifter om behandlingar med antimikrobiella läkemedel. Eftersom systemlösningarna har utvecklats för att hantera uppgifter om behandlingar med antimikrobiella läkemedel kommer de att behöva anpassas om veterinärer ska lämna uppgifter även om andra behandlingar.

För att Jordbruksverket ska kunna anpassa systemlösningarna måste vi först utreda vilka uppgifter som krävs för att uppfylla de syften med en utvidgad insamling och utlämning av djurhälsodata som anges i promemorian. Detta behöver göras i samråd med de organisationer som kommer att arbeta utifrån resultatet av insamlade djurhälsodata. Först efter att resultatet av denna utredning är fastställt kan Jordbruksverket ta fram ett föreskriftsförslag som reglerar omfattningen av uppgiftsskyldigheten för veterinärer enligt 4 a § förslaget till lag om ändring i lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård. Jordbruksverkets föreskriftsförslag ska sedan remitteras och beslutas innan den faktiska systemutvecklingen för att anpassa nuvarande systemlösningar kan genomföras. Ett betydande och viktigt arbete som också behöver göras och kommer ta tid är att kommunicera med och säkerställa att veterinärerna börjar att rapportera in de uppgifter som åläggs dem. Det kan komma att innebära ett omställningsarbete för de enskilda veterinärerna att börja rapportera in nya uppgifter och att göra det på ett annat sätt än tidigare.

Även om Jordbruksverket har påbörjat ovan nämnda arbete så långt det har varit möjligt utan att ha övergripande lagstiftning på plats gör vi uppskattningen att de systemlösningar som krävs för att veterinärerna ska kunna lämna uppgifter om behandlingar i enlighet med författningsförslaget kommer att ta betydligt längre tid än det ikraftträdande som promemorian föreslår att få på plats. Vi anser att det är av stor vikt att tidsplanen för arbetet tas fram tillsammans med de myndigheter och organisationer som kommer att använda uppgifterna i sitt arbete. Detta för att säkerställa att adekvata uppgifter tas in och att djurhälsodata kommer att hålla en hög kvalitet.

Av ovan nämnda anledningar anser vi att datumet för ikraftträdandet behöver senareläggas för att förhindra att det blir ett glapp mellan att författningsändringarna träder ikraft och att det blir möjligt att rapportera in uppgifterna i Jordbruksverkets system.

Ytterligare anslagsmedel krävs för att täcka kostnader (avsnitt 8.1)

Promemorian framför att de initiala kostnaderna för Jordbruksverket att genomföra förslaget kan uppskattas till 450 000 kronor och att dessa kostnader bedöms kunna hanteras inom Jordbruksverkets befintliga budgetamar.

Jordbruksverket bedömer med stöd av vad vi har anfört ovan att kostnaderna för att genomföra förslaget inte kan hanteras inom Jordbruksverkets befintliga budgetramar utan att det krävs ytterligare anslagsmedel om 600 000 kronor.

Övriga synpunkter

Jordbruksverket vill väcka frågan om skrivningen om utlämnande av uppgifter till organisationer som föreslås i 5 § förordningen om djurhälsoregister kan ha en konkurrenspåverkande effekt i förhållande till andra aktörer som har samma behov av tillgång till uppgifterna som dessa organisationer. Det skulle kunna bli så att de organisationer som får ta del av uppgifterna vidareförädlar dem och sedan säljer dem vidare till andra aktörer. Denna fråga anser verket behöver utredas närmare.

I detta ärende har generaldirektören Christina Nordin beslutat. Emelie Johansson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Ida Lindblad Hammar, Annett Kjellberg, Ylva Purfürst, Anna Wretling Clarin, Gerd Sundström, Robert ter Horst, Maria Tholander Hasselrot och Eva Kjell deltagit.

Christina Nordin

Emelie Johansson

Yttrandet har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

eva.kalling.lundberg@regeringskansliet.se